

Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, <http://arnika.org>
 Kampaň Budoucnost bez jedů, <http://bezjedu.arnika.org>
 Ing. Jana Mikulášková, 737 756 597, jana.mikulaskova@arnika.org
 Tisková mluvčí Arniky Zora Kasiková, 606 727 942, zora.kasikova@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Olomoucký kraj (hlášení za rok 2009 k 27.5.2011)

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2008 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, vlnovka znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce. Do tabulek jsou zahrnuty **jen údaje přesahující ohlašovací prahy**.

Tabulka 1 – rakovinnotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových **únicích** do ovzduší a do vody podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2009 (<http://www.irz.cz>). Do **skupiny 1** náleží následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	409	↑
2.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Prostějov	Prostějov	155	~
3.	DIAMO	DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, středisko RD Jeseník	Zlaté Hory	22	-
4.	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	ČOV Přerov	Přerov	22	↑
5.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Uničov	Uničov	12	↑

Poznámka: Podle výkazů v IRZ vypustil podnik Metso Minerals (Wears) a.s. v emisích do půdy 6243 kg rakovinnotvorných těžkých kovů. Podle informací ověřených u tohoto provozu nešlo ovšem o emise, ale o přenosy v odpadech – jde o špatně vykázaná data. Středomoravská vodárenská naopak vykazovala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 2 – rakovinnotvorné, možná či pravděpodobně rakovinnotvorné

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových **únicích** do ovzduší a vody podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2008 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**. Do **skupin 2A a 2B** náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6- hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, polychlorované bifenyly (PCB), rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	1267	↑
2.	M.L.S. Holice, spol. s r. o.	M.L.S. Holice, Sladkovského	Olomouc	734	↑
3.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Prostějov	Prostějov	454	↑
4.	M.L.S. Holice, spol. s r. o.	Provozovna IRZ IČP(CZ74804164)	Olomouc	260	↓
5.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Přerov	Přerov	195	↓

Poznámka: Podle výkazů v IRZ vypustil podnik Metso Minerals (Wears) a.s. v emisích do půdy přes 9 tun rakovinných a potenciálně rakovinných těžkých kovů. Podle informací ověřených u tohoto provozu nešlo ovšem o emise, ale o přenosy v odpadech – jde o špatně vykázaná data. Středomoravská vodárenská naopak vykazala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v roce 2009 vypustily do ovzduší a do vody nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování v roce 2006. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylen, dichlordifenyltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoethoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny a xyleny.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	488	↑
2.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Přerov	Přerov	195	↓
3.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Prostějov	Prostějov	160	↑
4.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Olomouc	Olomouc	65	↑
5.	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	ČOV Přerov	Přerov	24	↑

Poznámka: Podle výkazů v IRZ vypustil podnik Metso Minerals (Wears) a.s. v emisích do půdy 6245 kg reprotoxických těžkých kovů. Podle informací ověřených u tohoto provozu nešlo ovšem o emise, ale o přenosy v odpadech – jde o špatně vykázaná data. Středomoravská vodárenská naopak vykazala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 4 – oxid uhelnatý

Průmyslové provozy, které v roce 2009 vypustily nejvíce **reprotoxického oxidu uhelnatého**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Cement Hranice, a.s.	Cement Hranice	Hranice	1240000	↓

Tabulka 5 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2008 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ v roce 2008. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	396	↑
2.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Prostějov	Prostějov	150	↑
3.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Uničov	Uničov	34	↑
4.	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	ČOV Přerov	Přerov	26	↓

Poznámka: Středomoravská vodárenská naopak vykazala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích do ovzduší podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2009 (<http://www.irz.cz>). Údaje jsou v tunách.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v tunách	Trend
1.	Cement Hranice, a.s.	Cement Hranice	Hranice	599000	↓
2.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Přerov	Přerov	427926	↓
3.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Olomouc	Olomouc	371125	↑
4.	VÁPENKA VITOŠOV s.r.o.	VÁPENKA VITOŠOV	Zábřeh	234528	↓

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselé srážky

Tyto průmyslové provozovny vypustily v roce 2009 v nejvíce plynů způsobujících kyselou srážku (**amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku**):

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Přerov	Přerov	2345404	↓
2.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Olomouc	Olomouc	1081401	↑
3.	Cement Hranice, a.s.	Cement Hranice	Hranice	558000	↓
4.	PRECHEZA, a.s.	PRECHEZA	Přerov	397988	↑
5.	Moravský lihovar Kojetín, a.s.	Lihovar Kojetín	Kojetín	166497	↑

Tabulka 8 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Tyto průmyslové provozovny vypustily v roce 2009 do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahlašují emise do vody.

(**1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)**, **arzen** a sloučeniny, **atrazin**, **bromované difenylétery (PBDE)**, **DDT**, **diuron**, **endosulfan**, **endrin**, **heptachlor**, **hexachlorbenzen**, **chloralkany (C10-13)**, **chlordan**, **chlordecon**, **chlorfenvinfos**, **chlorpyrifos**, **chrom** a sloučeniny, **isodrin**, **isoproturon**, **kadmium** a sloučeniny, **kyanidy**, **lindan (γ-HCH)**, **měď** a sloučeniny, **mirex**, **naftalen**, **nikl** a sloučeniny, **nonylfenol a nonylfenoethoxyláty**, **olovo** a sloučeniny, **pentachlorbenzen (PeCB)**, **polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)**, **polychlorované bifenyly (PCB)**, **rtuť** a sloučeniny, **simazin**, **sloučeniny organocínu**, **toxafen**, **tributylcín** a sloučeniny, **trifenylcín** a sloučeniny, **trifluralin** a **zinek** a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	2732	↑
2.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Prostějov	Prostějov	1010	↑
3.	DIAMO	DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, středisko RD Jeseník	Zlaté Hory	423	-
4.	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	ČOV Přerov	Přerov	284	↑
5.	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	ČOV Hranice	Hranice	129	↓

Poznámka: Středomoravská vodárenská naopak vykazovala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 9 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozovny v roce 2009 vypustily v emisích do ovzduší a do vody nejvíce rtuti a jejích sloučenin:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Přerov	Přerov	195	↓
2.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Olomouc	Olomouc	65	↑
3.	Cement Hranice, a.s.	Cement Hranice	Hranice	19	↓
4.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	13	↑
5.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Prostějov	Prostějov	5	~

Poznámka: Středomoravská vodárenská naopak vykázala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 10 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2009 vypustily anebo v odpadech předaly nejvíce rtuti a jejích sloučenin:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Přerov	Přerov	219	↓
2.	Dalkia Česká republika, a.s.	Teplárna Olomouc	Olomouc	72	↑
3.	Pars nova a.s.	Pars nova	Šumperk	45	↓
4.	FOUNDEIK, s.r.o.	FOUNDEIK	Hlubočky	30	↑
5.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	28	↑

Poznámka: Středomoravská vodárenská naopak vykázala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

Tabulka 11 – styren

Pořadí provozoven podle množství **styrenu** v celkových **únicích** do ovzduší:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	M.L.S. Holice, s.r.o.	M.L.S. Holice - Sladkovského	Olomouc	734	↑
2.	M.L.S. Holice, s.r.o.	Provozovna IRZ IČP(CZ74804164)	Olomouc	260	↓

Poznámka: V našem žebříčku neuvádíme firmy Ladislav Michalík a A.A.R, protože mají podlimitní údaje (tedy hodnoty pod ohlašovací prahem pro styren, který je 100 kg/rok).

Tabulka 12 – perzistentní organické látky (POPs)

Tyto průmyslové provozy v roce 2009 vypustily anebo předaly jinam nejvíce **POPs**, jež vznikly jako vedlejší produkt jejich provozu, uvedených **na seznamech Stockholmské úmluvy a POPs protokolu ke Konvenci o dálkovém přenosu škodlivin v ovzduší (dioxiny, PCB, polyaromatické uhlovodíky a hexachlorbenzen)**, rozšířené o **hexachlorbutadien (HCBd), pentachlorbenzen a organické sloučeniny cínu**, s výjimkou množství PCB a polybromovaných difenyléterů (PBDE) v odpadech, jež podle našeho odhadu nemusely vzniknout jako vedlejší produkt výroby v provozech. Pro dioxiny byla ještě sestavena zvláštní tabulka.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	FOUNDEIK, s.r.o.	FOUNDEIK	Hlubočky	1640	↑
2.	Středomoravská Vodárenská, a.s.	ČOV Olomouc	Olomouc	66	↓

Poznámka: Středomoravská vodárenská naopak vykázala emise do vody v přenosech a to u všech svých provozů v kraji.

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list